

Rasering av næringsliv og velferdsstat med klimapolitikk – 1

Ole Henrik Ellestad*

«Galskap satt i system» sa Ola Borten Moe om klimapolitikken i Debatten, NRK. Hvorfor ikke gjøre tiltakene skikkelig når det er nok tid? For politikerne lar kullkraft ekspandere i stort tempo. Norske klimautslipp er globalt ubetydelige, og kvotekjøp ville gitt gode løsninger på vei mot fremtidens samfunn.

Korrekte selvfølgeligheter fra Borten Moe

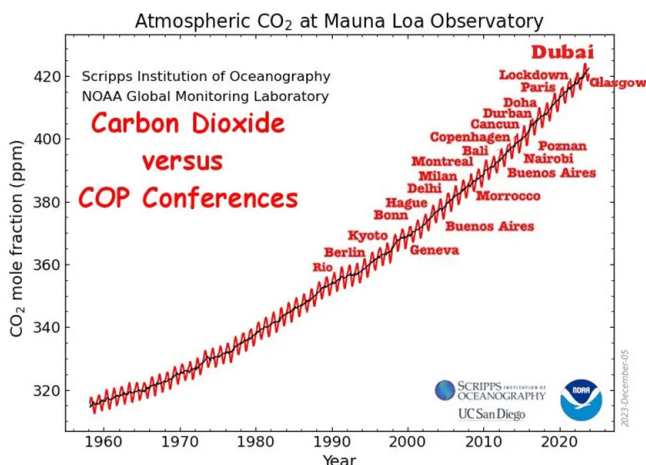
Ola Borten Moe avsa noen selvfølgeligheter om norsk klimapolitikk på Debatten, NRK 15. februar. Likevel vekker det oppsikt og virker absurd at en oppsummering av veletablerte fakta kan være å tale regjeringen midt imot. Konklusjonen hans om norsk klimapolitikk fremstår jo dramatisk: «Galskap satt i system», men den er jo sannferdig.

Han oppsummerte med tall om ulike tiltak nasjonalt og internasjonalt basert på aksepterte analyser av samfunn, behov, teknologiutvikling og kostnader – og vi har tid. Klimatiltakene må gjøres på en ordentlig måte med god teknologi, effekt og kostnadseffektivitet. Dessverre er dette langt på vei fraværende. Kjernekraft vil spare mye natur og burde være et viktig virkemiddel for å dekke underskuddet i fremtidig kraftforsyning enten produksjonen er i Norge eller i samarbeid med sven-skene som kan drifte slike anlegg. I stedet raserer vindmøller naturen i klimaentusiastenes kamp for å 'redde kloden'. Klima og miljøministeren avkrefte satsing på kjernekraft, men var ellers svært så generell. Det eksemplifiserte mye av klimadebattens retorikk og hemmelighold for å skjule realitetene for velgerne.

Jeg kan legge til at i Norge har vi faktisk ekstra god tid med primært fordeler av mer CO₂ og økte temperaturer. Fra 1935 da temperaturøkningen ble omtalt som klimaforbedring og antropogen CO₂ ikke hadde nevneverdig betydning, har temperaturen økt ca. 0.6 °C som svarer til en høydeforskjell på 100 m. I tillegg dominerer nattetemperaturene økningen. Det gir ikke 'het klode' og 'tipping point', snarere får man lengre vekstsesong ved at nattekulde vår og høst i mindre grad skader avlinger. Endringen er faktisk fordelaktig. 'Klimakrise' er bare et yndet verbalt skremsel. Som bonde vet Borten Moe mye om dette.

Mye 'breking' og lite ull om klimamål

Internasjonal klimapolitikk er preget av mange tiltak. Innflytelse på atmosfærens CO₂-innhold er minimalt. I bildet er tegnet inn målinger fra Hawaii med rød/sort linje med inntegning av de årlige IPCC-møtene som ikke har særlig effekt. Kurven viser at klimapolitikken er helt forfeilet selv om det ikke betyr noe for klima. Flere prosentpoengs reduksjon av CO₂-utslipp under COVID-pandemien 2020–2022 ga ingen utslag, mens Pinatubos vulkanutbrudd på Filippinene i 1991 markerte seg med avkjøling og CO₂-reduksjon. Kanskje Borten Moe har fått med seg at den mest sannsynlige forklaringen er at temperaturvekslinger i havet i hovedsak bestemmer atmosfærens CO₂-innhold i henhold til *Henrys lov* – ikke menneskenes utslipp.

Borten Moe påpekte at norsk klimapolitikk også er preget av grandiose klimaambisjoner og tilhørende retorikk, men lite realisme. Reduksjon av norske CO₂-utslipp fra 1990 til 2024 skulle være på 55 %, men har resultert i bare 4,6 %. Det er litt mer enn mengden CO₂ som norske borgere puster ut hver dag gjennom ett år (1 kg per dag per person). Kvotekjøp ville gitt mye bedre reduksjon og flere positive tilleggs effekter i Norge og globalt. Det er politiske vedtak som hindrer det.

Store kostnader eksponeres ikke

Klimatiltakenes 'goder' roses opp i sky der statsministre skryter av installert vindmøllekapasitet, mens reell effekt bare er ca. 30 % av installert kapasitet. Kostnadene er like høye. Havvind skal være det norske vidunder, men ikke fordi det er regningssvarende. Flytende havvind er så dyrt at selskaper nå trekker seg ut, men ikke Equinor. Med sin enorme inntjening skjuler Equinor de store kostnadene for offentligheten.

Det liker politikerne som vil eksponere bare oppsiden. Men 3,5 kr/kWh er langt unna det politikerne snakker om som fremtidige strømpriser. Da blir resten subsidier og velgerne får lagt tilstrekkelig press på politikerne. De store tapene rammer samfunnet som kunne brukt pengene på bedre formål.

Det samme gjelder nærmere 100 milliarder kroner som kastes bort på elektrifiseringsprosjektene på sokkelen (som Borten Moe aksepterte) – uten klimaeffekt, men som dekkes av oljeselskapene. Grønn energi er avhengig av subsidier som staten raust deler ut – men ikke forteller hvor mye. Det er derfor grønn energi over 40 år bare har økt sin andel av energimiksen med et par prosentpoeng til 5 %.

Solkraft er ikke mer lønnsomt enn at noen av de største internasjonale selskapene har gått konkurs. Subsidiene er ikke store nok. 'Hjemmesnekrede' takløsninger heies på av NGOene. Nettleie og moms er blitt så stor andel av kostnadene at det kan bli lønnsomt når disse unngås. Men etter hvert gjelder det ikke privat salg av strøm som opprinnelig var viktig i totalregnskapet. Staten driver kostnadene for borgerne i været gjennom pris og avgiftspolitik som ofte utgjør så stor andel at de blir utslagsgivende for lekfolks valg. Oversikt over slike kostnader i en samfunnsammenheng er ofte mangelfull. Ingen får se de samlede kostnader fra klimatiltakene.

'Vi kan jo ofre en 1000-lapp for en god sak' sa lederen av Lavutslippsutvalget for noen år siden. Klima får i Statsbudsjettet rundt 40 milliarder som gjennomsnittlig utgjør ca. 20 000 kr. per husstand per år. I tillegg er det en rekke tiltak som er kostnadsdrivende, eksempelvis elektrifisering av kjøretøy i offentlig og privat sektor. En 200 m lang veistubb ved Nasjonalteateret i Oslo kostet flere millioner kroner ekstra grunnet elektrisk maskinpark. MDG så på det som en seier i klimakampen. At el-busser ikke fungerer om vinteren kommer i tillegg.

Konklusjon

Borten Moe har rett. Klimapolitikken er galskap satt i system. Det burde vært en selvfølge at jakten på de beste og mest kosteffektive løsninger ble fattet i full åpenhet. I stedet holdes kostnader og en rekke forhold skjult fordi sannheten ikke tåler eksponering mens arbeidsplasser, velstand og velferd nedlegges. Med urealistiske klimamål burde kjøp av CO₂-kvoter lenge vært en naturlig løsning.